

Skrivelse om hyrcyklar i Stockholms stad

Skrivelse av Christofer Fjellner m.fl. (alla M)

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Christofer Fjellner m.fl. (alla M) har lämnat in en skrivelse till kommunstyrelsen med frågor om stadens upphandlade låncykelsystem. Frågorna besvaras i denna promemoria och handlar om vilka åtgärder staden vidtar för att komma till rätta med de problem som uppdragats med låncykelsystemet, vilken insyn staden har i hur den upphandlade leverantören efterlever avtalet med staden samt vilka viten som har utdömts och betalats av leverantören.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret erfar att trafiknämnden alltsedan problemen med utrullningen av låncykelsystemet uppstod har haft en kontinuerlig dialog med leverantören i syfte att säkerställa att avtalet följs, har lämnat flera anmodan om rättelse till leverantören samt en stämningsansökan till Stockholms tingsrätt.

Trafiknämnden anser att det är mycket olyckligt att det uppstått stora problem med låncykelsystemet. Trafikkontoret har under hela utrullningsprocessen haft täta kontakter med leverantören och intensiv uppföljning av avtalet. Trafikkontoret och leverantören har inte enats om hur avtalet ska tolkas avseende vitesgrunderna, och trafikkontoret har därför valt att 17 februari 2023 lämna in en stämningsansökan till Stockholms tingsrätt.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Samarbetet med leverantören av stadens upphandlade låncykelsystem, CityBike, har kantats av en rad olika utmaningar. Bolaget har trots upprepade uppmaningar att vidta rättelse inte levererat en tjänst i enlighet med parternas avtal.

Efter att bolaget lämnat besked till staden om att bolaget helt vill ställa in tillhandahållandet av låncyklar till januari 2024 på grund av säkerhetsbrister i cyklarna såg staden ingen annan möjlighet än att häva avtalet med bolaget.

Stadens målsättning har hela tiden varit att komma tillrätta med de problem som har funnits med leveransen och få ett fungerande låncykelsystem. Samtidigt har staden ett ansvar som offentlig aktör att se till att ingångna avtal följs. Stadens jurister har tidigare gjort bedömningen att det inte funnits juridiska skäl att häva avtalet. Om staden hade hävt avtalet utan juridisk grund hade staden riskerat att bli skadeståndsskyldig mot bolaget med flera hundra miljoner kronor. Det är en risk som en ansvarsfull majoritet inte tar lättvindigt på.

Bolaget har från och med hävningen tre månader på sig att avveckla låncykelsystemet och på egen bekostnad nedmontera och bortföra alla låncyklar, cykelstationer, reklamvitriner och övrig utrustning samt återställa ianspråktagen mark.

Staden kommer fortsätta att kräva vite för perioden som avtalet gällde och bolaget inte levererade tillräckligt antal cyklar. Stadens krav på vitet uppgår till drygt 27 miljoner kronor och prövas i Stockholms tingsrätt genom den stämning som staden tidigare lämnat in mot bolaget. I och med att avtalet hävts utgår inga nya viten.

Stadens arbete med ett nytt låncykelsystem påbörjades omedelbart vid hävningen av avtalet. Det går inte tyvärr att idag säga hur det kommer se ut eller ge någon prognos om när det kan finnas på plats.

Stockholm den 7 juni 2023

Lars Strömgren

Bilagor

1. Skrivelse om hyrcyklar i Stockholms stad, dnr KS 2022/1326-1
2. Sammanställning av utdömda viten för hyrcyklar, dnr KS 2022/1326-5.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Att skrivelsen besvaras i enlighet med vad vi anför nedanför

Att som det föredragande borgarrådet menar, att samarbetet med leverantören av stadens upphandlade låncykelsystem, CityBike, har kantats av en rad olika utmaningar, är att uttrycka sig milt.

Som framgår av ärendet, oroade sig Moderaterna för problemen med hyrcykelleverantören redan i december. Hade staden agerat tidigare hade det kunnat undvikas att stockholmarna skadat sig på de dåliga cyklarna. Efter de många bristerna med Citybike, hävde Stockholms stad till slut kontraktet.

Moderaterna ställer sig positiva till en ny lösning skyndsamt. Det är bra att Trafikkontoret blickar framåt, men givet det haveri som Stockholms stad ändå hamnade i, finns också ett ansvar att bakåt utreda hur staden hamnade i den här situationen. Detta får inte hända igen, och då måste slutsatser dras.

Moderaterna vill se en ny lösning med minsta möjliga risk för staden samtidigt som stockholmarna ska erbjudas säkra, pålitliga och användarvänliga hyrcyklar. Förhastade lösningar måste undvikas – både med säkerheten, framkomligheten och finansieringen i beaktande.

För kommande hyrcykelsystem är det viktigt att fler än bara en aktör tillhandahåller hyrcyklar. I stället för tidigare system, vill vi därför se ett upplägg där Stockholm tillåter ett bestämt antal aktörer tillhandahålla hyrcyklar. Intäkterna för aktörerna tas av hyrkostnaderna från användarna.

Kommunstyrelsen

Reservation av Annika Friberg, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en skrivelse daterad den 7 december 2022 konstaterar Christofer Fjellner med flera (alla M) att det har funnits brister i det låncykelsystem (Stockholm eBikes) som staden har upphandlat. Systemet lanserades den 10 maj 2022 och ska vara fullt utbyggt senast den 1 april 2023. Skribenterna anser att stockholmarna betalar för en trasig produkt och att det kan innebära fara för hälsa och väl.

Följande frågor ställs i skrivelsen:

- vilka åtgärder vidtar staden för att komma till rätta med de problem som uppdragats?
- hur arbetar staden med att säkerställa att motsvarande problem inte uppkommer i den fortsatta utrullningen av hyrcykelsystemet?
- i vilken utsträckning har staden insyn i hur den upphandlade aktören efterlever innehållet i avtalet med staden?

Förutom att skribenterna önskar svar på frågorna ovan vill de att trafiknämnden ges i uppdrag att redovisa vilka viten som utdömts leverantören och vilka viten som är betalda.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 april 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret erfar att trafiknämnden alltsedan problemen med utrullningen av låncykelsystemet uppstod har haft en kontinuerlig dialog med leverantören, CityBike, i syfte att säkerställa att avtalet följs. Trafiknämnden följer löpande leverantörens leveranser och planering. Vid två tillfällen har trafiknämnden lämnat anmodan om rättelse till CityBike.

Staden och CityBike är inte överens om hur avtalet ska tolkas avseende vitesgrunderna. Baserat på uppgifter om antalet tillgängliga cyklar anser trafiknämnden att vitesbeloppet uppgår till närmare 17 mnkr per den 16 februari 2023. CityBike har accepterat viten om sammanlagt 6,2 mnkr avseende perioden 1 april 2022 - 2 februari 2023, vilket de också har betalat. CityBike har bestridit stadens återstående krav om cirka 10,8 mnkr och staden har därför valt att lämna in en stämningsansökan till Stockholms tingsrätt. Ansökan lämnades den 17 februari 2023.

Stadsledningskontoret föreslår att skrivelsen anses besvarad med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 mars 2023 följande.

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Särskilt uttalande av Dennis Wedin m.fl. (M) och Markus Berensson m.fl. (C), se Reservationer m.m.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 januari 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret instämmer i skribentens påpekande om låncykelsystemets goda syfte och anser att det är mycket olyckligt att det uppstått så stora problem med systemet. Kontoret har under hela utrullningsprocessen haft täta kontakter med CityBike. Arbetet beskrivs närmare nedan.

Vilka åtgärder vidtar Stockholms stad här och nu för att komma till rätta med de problem som nu uppdragats?

Kontoret har sedan problemen med utrullningen uppstod haft en intensiv uppföljning av avtalet och en kontinuerlig dialog med CityBike. Kontoret har också vid två tillfällen lämnat anmodan om rättelse till CityBike. Kontoret och CityBike har trots detta inte enats om hur avtalet ska tolkas, och staden lämnade fredagen den 17 februari 2023 in en stämningsansökan, med fordran avseende vite, till Stockholms tingsrätt.

Hur arbetar Stockholms stad med att säkerställa att motsvarande problem inte uppkommer i den fortsatta utrullningen av hyrcykelsystemet?

Kontoret vill poängtera att staden inte kan säkerställa att motsvarande problem inte uppkommer i den fortsatta utrullningen. Det åligger leverantören av systemet att säkerställa att de lever upp till sina åtaganden i avtalet. Kontoret följer CityBikes planering noga och följer upp bolagets leveranser kontinuerligt samt kravställer enligt det avtal som finns mellan parterna.

I vilken utsträckning har Stockholms stad insyn i hur aktörens verksamhet efterlever innehållet i avtalet med staden?

Kontoret har begärt och fått tillgång till de system som leverantören använder. Vidare har kontoret utöver de kontinuerliga avstämningarna med CityBikes ledning haft många möten med personer som arbetar på företaget för att få en bild av hur verksamheten går till i praktiken. Med detta sagt är det självklart svårt att få full insyn i den verksamhet som bedrivs.

Vilka viten har utdömts leverantören och vilka viten är betalda?

CityBike medger betalningsansvar för viten avseende perioden 1 april 2022 t.o.m. 2 februari 2023 om sammanlagt 6 189 300 kr. Av detta har CityBike hittills betalat 2,8 mnkr och är i färd med att betala ytterligare 3 389 300 kr. Kontoret menar emellertid att vitesbeloppet uppgår till över 16 mnkr (16 908 800 kr per den 16 feb). CityBike har bestridit detta och staden har som nämnts ovan lämnat in en stämningsansökan till Stockholms tingsrätt. I bilaga 2 redovisas de viten som utdömts från 1 april 2022 till 16 februari 2023.

Reservationer m.m.

Trafiknämnden

Särskilt uttalande av Dennis Wedin m.fl. (M) och Markus Berensson m.fl. (C)

Stockholms stads låncykelsystem under namnet Stockholm eBikes kritiseras från många olika håll, och vi är oroliga över att det inte finns politisk vilja att gå till botten med de uppenbara bristerna. Försenade leveranser. Säkerhetsbrister. Otillräckligt antal cyklar.

En rad olika krav i avtalet med leverantören verkar fortfarande inte hållas, ändå fortsätter tjänsten byggas ut i etapper. Den 1 april kommer fler reklamvitruiner rullas ut, och därmed större reklamintäkter som istället hade kunnat tillfalla skattebetalarna. Samtidigt betalas inte ens alla vitesbelopp in från leverantören. Detta är en oacceptabel situation, där Stockholmare är förlorarna.